

С а д р ж а ј:

Иван Панић – [Кад ћеш доћи](#) – драмски комад и тринаест слика

Комад *Кад ћеш доћи*, Ивана Панића је савршено исприповедана прича о српској породици Савић која кроз Други светски рат покушава да сачува оно што је најважније – свој национални и хришћански идентитет. Панићева тачка гледишта је идеолошки недвосмислено формулисана. Гледајући хришћанским погледом на свет Панић преплиће два основна идејна тока. Први – говори о страдању српског народа, а други о страдању православних хришћана. Простор и време у драми налазе се у савршеној равнотежи. Кроз једну сеоску кућу и двориште преломиће се највећа историјска дешавања која су обележила судбину овог народа. Чак се и судбина једног краља решава у том обичном сеоском дворишту. Архангело Михаило који у том дворишту и на развалинама те куће одводи Краља Петра II Карађоређевића пред лице Божије даје том простору митске димензије и поставља српску сељачку кућу у најдубље темеље хришћанства и православља. Тамо где јој је и место. Завршно онеобичавање драмског простора ретроградно даје причи митски призив.

Ђорђе Лебовић - [Кактуси и руже](#) - носталгична комедија у два чина

Текст Ђорђа Лебовића *Кактуси и руже* је фина српска парафраза основног мотива комада *My fair lady*, Бернарда Шоа и ваља га сагледавати у том односу. Прича о ковкој људској сировини из које се може исковати најплеменитији накит испричана је у овом случају кроз однос племениташке београдске средине и новодошавшег накардног менталитета. Кроз овај однос Лебовић говори о декаденцији и одумирућој *vis vitalis* грађанске класе. У време муњевитих промена ова прича можда касни али задржава свој универзални смисао. Прича о грађанском и новопридошлом слоју врло је дубоко утемељена у корене Београда.

Миодраг Илић – [Пуч](#) - [драма у десет слика](#)

Комад *Пуч*, Миодрага Илића, је, пак, крајње сложен драматуршки “механички пијанино”.

Прецизан склоп акција, контраакција, мотива и контрамотива, протагониста и антагониста смешта ликове у историјске околности које се мењају врло брзо и приморавају на брзе одлуке и промене. Обрти који су чести у комаду засновани су на тачки гледишта која је позиционирана у публику. Док у Провинцијском позоришту ликови знају све или скоро све, у *Пучу* се ликови крећу у потпуној тами незнања у којој само свемоћни гледалац или читалац знају шта се збива. Као мелодија механичког пијанина ова драма када једном започне аутоматски се одмотава до фуриозног краја користећи прецизне драматуршке механизме. Сукоб Цара Душана, у младим годинама, и његовог оца Стефана је главни стожер радње. Из њега и кроз њега проистичу сукоби Истока и Запада, мушкарца и жене, Византије и Млетака, оца и сина. Близина судбоносних одлука по српски народ и византијска војска пред вратима чине драматуршки катализатор који мотиве ликова загрева до усијања и припрема их за велики тренутак потпуног распада. Схема климакс -антиклимакс у којој Душан извршава пуч и убија оца бриљантно је драматуршки решена. Обрти се ређају и у последњој секвенци у којој Стефан поверује Душану да би га овај одмах након обраћања убио. Преокрети се ређају све до последњег тренутка... [>>> види поговор](#)

Ирина Кикић - [О поморанцама и хлебу](#) - радио-драма

Напослетку, чудни, чудни сензибилтет Ирине Кикић, који се манифестује кроз назиглед сасвим обичне мотиве у њеној радио драми, служи се једноставном road movie драматургијом да би суптилно дошао до изражаја. Пиколинина жеља за поморанцама у ноћи у којој са Сињором иде преко Модриче до Београда кроз несигурне линије раздвајања Срба и Муслимана, је крајње истанчан начин да се говори о људској слободи. Сасвим непретенциозно Кикићева успева да постави кључна питања и да одговори на њих. Отићи или остати, веровати у нешто или се одрећи свог порекла, бити жена тамо где мушкарци гину – то су древни проблеми на овим просторима. Са њим

су се суочавали и наши преци. Али, бити Српкиња у Београду и бити Српкиња у Реблици Српској или Италији су нека потпуно нова питања и три потпуно различита модела живљења. Јасним осећањима Ирина Кикић даје неопозив одговор на егзистенцијални чвор који притиска сваког мушкарца и сваку жену у овој земљи. Крајње једноставно, на крају комада Пиколина сажима цело питање отићи или остати у једну реченицу, одговор на Сињорин позив да остане у Италији: "...ваша адреса је, ипак, са ове стране границе". Без великих речи, крајње једноставним стилем Кикићева успева да отвори најдубља питања живота младог човека у Србији деведесетих. И што је, најлепше, она успева да понуди ваљан одговор на њих, да без патоса и патетике прикаже велику блискост две жене у рату, али и њихову велику и кључну разлику – границу Истока и Запада која обликује наше судбине.

Радослав Златан Дорић - [Позориште у паланци или мајмун и трагичар](#)

Дорићев комад *Провинцијско позориште или Мајмун и Трагичар* ослања се на један основни комички ефекат – на контраст између онога што се дешава у једној малој позоришној трупи у Врању (или ком другом граду у Србији у XIX) и онога што би позориште заправо требало да буде. Нарастајући раскорак између идеалне слике и стварног стања је драматуршка кичма овог комада. Спор развој радње и линеарни драматуршки склоп који полако појачава основни ефекат заједно са врло истанчаним и прецизним сликањем српских нарави и језика, чини атмосферу комада истинитом и готово документарном. Актанцијална анализа показала би да комад има протагонисту и његове помоћнике, али да нема правог антагонисту. Крајње схематизован склоп у коме се један основни тон варира и нараста и у коме је сукоб подређен сликању нарави и језика оставља само једну непознаницу која је носилац последњег обрта у комаду – непоуздану природу глумчеву. Драматургија

комада уводи нас у средиште радње – у глумачку трупу која се распада након дебакла претходне вечери. Кроз њено поновно окупљање и организовање представе Дорић нам представља низ типизираних провинцијских ликова који кроз сву своју простоту и баналност показују оно што је суштина позоришта – жеђ за чистом игром која мора да се избори са стварношћу да би на крају победила... [>>> види поговор](#)

Богдан Шпаневић - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 4

Издавачи: МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ; УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ 11000 Београд, Господар Јевремова 19 и ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА 11000 Београд, Риге од Фере 4, zaprokul@infosky.net

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

Главни и одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Редакција: Душан Ч. Јовановић, Миладин Шеварлић, Жељко Хубач, Радомир Путник, Драган Томић, Владимир Ђурић Ђура

Коректура - Ирина Кикић

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић